

TEMA: NATURVÄGLEDNING OM BIOLOGISK MÅNGFALD

Fjärilar - en bra ingång till naturintresse

Fjärilar blir allt mer populära och tillgängliga. De senaste åren har det kommit flera bra och lättanvända bestämningsböcker särskilt för våra dagfjärilar. Det är en lagom stor grupp som tilltalar nästan alla människor. Många inbitna fågelskådare har utvidgat sitt intresse till fjärilar och i flera län deltar allmänheten i miljöövervakningen genom att rapportera fjärilar på Artportalen. Läs till exempel mer om projektet Dagfjärilar i Södermanland, där man även delar ut en bestämningsguide gratis.

Fjärilsrestauranger och fjärilsträdgårdar har anlagts på flera ställen som ett pedagogiskt verktyg för natur och trädgård. På

Gröna Kunskaps huset i Östa vid nedre Dalälven är fjärilsrestaurangen designad av elever från Wij trädgårdar i Ockelbo. Ett av målen här är att gynna den biologiska mångfalden genom att lära ut vilka trädgårdsväxter som är bra för olika fjärilsarter. Här finns också en anlagd äng, demonstrationsbikupa och utställningar om det levande landskapet. Ett annat exempel på fjärilsträdgård finns vid Skansen. I Stockholm bidrar också Fjärilshuset på Haga med sina tropiska fjärilar till kunskap om och fascination inför naturens mångformighet.

Läs mer om hur du gör din egen fjärilsträdgård på www.naturskyddsforeningen.se

Foto: Inga-Britt Persson

Nordiska exempel - Naturvägledning för mångfald

Undervisningsmaterial från Danmarks Naturkanon.

Danmarks Naturkanon. I oktober förra året fick Danmark sin naturkanon - 216 exempel på omistliga djur, växter, stenar, naturtyper, platser, väderfenomen med mera. Målet är att öka kunskapen om den danska naturen, bidra till fler naturupplevelser, stödja en folklig debatt om naturen och inte minst att den ska användas i undervisning på alla nivåer. www.skovognatur.dk/ud/naturkanon.

Månadens goda nyhet. Finska Metsähallitus/Forststyrelsen publicerar en god nyhet med anknytning till bevarande av den biologiska mångfalden varje månad under 2010. Läs till exempel oktober månads nyhet om "junior ranger"-lägret i Urho Kekkonens nationalpark. www.metsa.fi

Communicating the Baltic. I ett EU-Interreg-projekt med partners från Finland, Estland, Lettland och Sverige (Nynäshamns naturskola) tar man fram nya metoder och verktyg för förmedling av kunskap om Östersjön från forskning till allmänhet och beslutsfattare. Målgrupper är natur- och miljövägledare, lärare med flera på museer, naturskolor, naturum och utbildningsorganisationer. www.hyria.fi/cobweb

Vårt gröna guld. Naturskyddsforeningen har nyss gett ut en rapport som sammanfattar de senaste årens forskning om biologisk mångfald och ekosystemtjänster. Den har delats ut till alla riksdagsledamöter och ger många tankespår och siffror för den som exempelvis guidar om biologisk mångfald. www.naturskyddsforeningen.se
Läs även ornitologernas guidehandledning om biologisk mångfald: www.sofnet.org

FÖRETAGANDAREN HAR ORDET

Vägled för mångfald!

Hur många arter gjorde din frukost? Du själv, en ko och en apelsin är bara början på en mycket lång lista av inblandade. Riokonventionens mål om att hindra utarmningen av biologisk mångfald till i år har misslyckats trots stora ansträngningar runt om i världen de senaste tjugo åren. Många ekonomier lever ännu i en illusion om att vara oberoende av naturen, säger man från FN. Människan behöver skala upp sina ansträngningar och koppla klimatfrågan till bevarande av biologisk mångfald. Annars kommer vi heller aldrig att lyckas med globala ödesfrågor som fattigdomsbekämpning, hälsa och säkerhet. Många sätter nu hopp till FN:s möte i Nagoya där världens länder ska enas kring nya mål.

"Biologisk mångfald är livet" är devisen för det internationella året för biologisk mångfald. Att förklara mångfaldens värde är en viktig utmaning för naturvägledare. Börja till exempel med myllret av arter som ligger bakom din frukost och vägled så många du kan till en kraftfull opinion för bevarande av mångfalden!

Eva Sandberg

PS. Läs mer i FN-rapporten *Global biodiversity outlook*, se länk här!

Två år med Naturens År

Naturens år är en samverkan mellan ett 20-tal myndigheter och intresseorganisationer. Den startade 2009 kring 100-årsjubileet av Sveriges första nationalparker och naturskyddslagstiftning. Samverkan har fortsatt under 2010 med anledning av FN:s internationella år för biologisk mångfald. Ett resultat från samverkan är att med ett gemensamt budskap och informationsmaterial synliggöra aktiviteter inom temat. Samverkan kommer att fortsätta under 2011 med utgångspunkt från FN:s temaår om världens skogar.

Svenskar på samma villkor - naturens roll

Yusra Moshtat i CNV:s styrgrupp ger sitt perspektiv.

Det som verkligen överraskade mig när jag kom till Sverige var svenskarnas kärlek till naturen och deras intresse för miljöfrågor – en kärlek som jag nu till min förvåning delar, men som länge var obegriplig. Som många invandrare hade jag inte särskilt positiva erfarenheter av naturen. Men så småningom förändrades min syn och jag förstod att naturen var en plats för rekreation och en resurs för hela samhället att ta vara på och vara rädda om. Förändringen skedde genom mitt arbete, mina vänner och genom min son, som är född i Sverige. För de flesta invandrare går det inte lika enkelt. Jag har mött människor som bott i Göteborg i femton år som aldrig varit ute i naturen, inte ens sett havet, trots att det finns så nära.

När miljöförvaltningen i Göteborg började arbeta med miljöinformation till invandrare förstod vi att naturen kunde vara en mötesplats för invandrare och svenskar. De svenska skogarna och sjöarna, bergen och havet kunde vara en plattform för förståelse och gemenskap, ett rum där alla kan mötas på lika villkor.

Yusra Moshtat Läs en längre version av artikeln på Newsmill!

Foto: Dan Rydberg

CNV utvärderat

Våren 2010 utvärderades CNV – bland annat genom intervjuer med 30 personer som plockades slumpmässigt ur det nätverk som nås av detta nyhetsbrev.

“Utvärderingen visar att CNV på ett engagerat och effektivt sätt har utfört och organiserat en verksamhet som stämmer väl överens med överenskommelsens syfte i relation till tillgänglig tid och resurser. En utmaning inför den kommande överenskommelsen är att hålla kvar dagens breda ansats och samtidigt hitta prioriteringar som fungerar.” Hela utvärderingen finns här: http://www.sol.slu.se/cnv/dokumentarkiv/utvardering_av_cnv.pdf

SLU och Naturvårdsverket arbetar just nu med det förnyade avtal som kommer att reglera verksamheten från och med 2011.

Framtidens friluftsliv

I juli fattade regeringen beslut om Sveriges första friluftspolisproposition.

I propositionen föreslås ett mål för friluftspolitiken: att stödja människors möjligheter att vistas i naturen och utöva friluftsliv där allemansrätten är en grund för friluftslivet. Som ett led i att stärka friluftsförvaltningens ställning föreslår regeringen att Svenskt Friluftsliv tar över uppgiften att fördela statsbidrag till friluftsförvaltningarna från och med år 2011.

Naturvägledning hamnar under rubriken Skolans betydelse för friluftslivet och anges som ett verktyg för att uppnå olika samhällsmål, till exempel att främja en samhällsutveckling i större harmoni med naturen och naturresurserna.

Friluftsliv spänner över flera politikområden som naturvård, regional tillväxt, jordbruk, skogsbruk och landsbygdsutveckling. Ett förslag i propositionen är att Naturvårdsverket ska samordna friluftslivsarbetet mellan nationella myndigheter med flera. Som en del i det arbetet tar CNV under hösten fram ett webbaserat system för omvärldsbevakning i friluftslivsfrågor.

Ladda ner propositionen från regeringskansliets webbplats: www.regeringen.se

Those who dwell among the beauties and mysteries of the Earth are never alone or weary of life.

Rachel Carson

Nästa nummer av
Naturvägledaren
kommer i januari 2011.

Nytt på www.cnv.nu

Läs intervjun med den 1000:e medlemmen i CNV:s nätverk! På Öland erbjuder Karin Westberg paket med regional anknytning på tema konst, kultur och natur och guidade matvandringar med koppling till lokalproducerad mat. ”Jag vill ge upplevelser och väcka känslor för naturen och kulturen genom att vandra i det speciella landskapet”

Läs intervjun på www.cnv.nu.

Internationella notiser

Natur och kulturarv som resurs för hållbar turismutveckling. Läs på www.cnv.nu dokumentation från en nordisk konferens i Trondheim i september.

Gratis idéskrift. Vill du ha skriften *Spirande kommunikation - en idéskrift om hur man kan kommunicera om biologisk mångfald* av Magnus Ljung och Per Sonnvik från 2003? Skicka din adress till per.sonnvik@sol.slu.se.

Kalendarium

Biodiversity is Life - utställning

Till 12 nov 2010, Europahuset, Stockholm
www.artdata.slu.se

Gunnar Brusewitz - Naturens antecknare

Till 11 maj 2011, Naturhistoriska riksmuseet
www.nrm.se

Rödingens Dag

7 november 2010, Huskvarna
www.lansstyrelsen.se/jonkoping

Large 2010 - seminarium om rovdjursturism

8-9 november 2010, Järsö
www.de5stora.com; www.ekoturism.org

Friluftsforskning 2010

17-18 november 2010, Göteborg
www.friluftsforskning.se

Invigning naturum Vattenriket

27 november 2010, Kristianstad
www.vattenriket.kristianstad.se

Örnens Dag

11 december 2010, Tåkern
www.oestgotland.info/naturguidningar

Att skriva om natur - CNV-seminarium

28 januari 2011, Stockholm
www.cnv.nu

Kulturarvspedagogik för ett nytt decennium

9-10 februari 2011, Jamtli, Östersund
www.nckultur.org

Läs mer om aktiviteter på www.cnv.nu.